

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu w obrębie Muchoboru Wielkiego

Prof. Mirosława Chamcówna (ur. 11 lipca 1919 w Lublinie, zm. 14 lutego 2000 we Wrocławiu) historyk oświaty i nauki, założyciel Klubu Inteligencji Katolickiej we Wrocławiu i Towarzystwa Kursów Naukowych.

Mirosława Chamcówna ukończyła studia historyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1946 r. pracowała w kierowanym przez prof. Barycza AUJ. jako jego asystentka, gdzie zajmowała się przeszłością polskiego szkolnictwa. Okres krakowski był czasem krystalizowania się działalności naukowej i badawczej Chamcówny. Społeczno-polityczna działalność w Bratniej Pomocy Studentów oraz akademickiej sekcji Caritas uniemożliwiła Chamcównie stałe zatrudnienie na UJ. W 1949 r. po ukończeniu rocznego Studium Pedagogicznego przy UJ, zdecydowała się, wraz ze swoim mistrzem-Baryczem, przenieść do Wrocławia, miasta, z którym związała swoje losy na pół wieku.

W 1950 r. obroniła dysertację doktorską zatytułowaną *Szkoła Główna Koronna w czasie wizytacji i rektoratu Hugona Kołłątaja (1777-1786.)*. Pracowała intensywnie naukowo zajmując się takimi zagadnieniami, jak Komisja Edukacji Narodowej, reformy Hugona Kołłątaja, działalność Jana Śniadeckiego, oświata i szkolnictwo na Śląsku, historia wrocławskich uczelni. W 1955 r. objęła stanowisko adiunkta w Zakładzie Historii Oświaty i Szkolnictwa w Katedrze Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. W 1965 r. Rada Wydziału wystąpiła z wnioskiem o nadanie Chamcównie tytułu profesora nadzwyczajnego. Przyznano go jednak dopiero po ośmiu latach od wszczęcia procedury, mimo niezwykle pozytywnej recenzji dorobku naukowego i dydaktycznego przysyłanych przez wszystkich historyków i historyków oświaty. Była to jedna z form represji ówczesnych władz. Za współpracę z demokratyczną opozycją oraz działalność w Klubie Inteligencji Katolickiej, którego była założycielem została usunięta z Uniwersytetu Wrocławskiego i przeniesiona do Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Na Uniwersytet Wrocławski powróciła dopiero na mocy Porozumień Gdańskich oraz rekomendacji środowiska naukowego skupionego we Wrocławskim Towarzystwie Naukowym

i NSZZ „Solidarności”, których była członkiem. Po przywróceniu do pracy na macierzystą uczelnię Mirosława Chamcówna zaangażowała się w jej rozwój. W latach 1981-1984 pełniła funkcję wicedyrektora, a w latach 1984-1987 dyrektora Instytutu Pedagogiki, w którym praktycznie przepracowała do końca życia. Prowadziła wykłady z historii oświaty i wychowania, historii myśli pedagogicznej, seminaria magisterskie i doktorskie. W okresie emerytalnym, będąc zatrudnioną na $\frac{3}{4}$, potem na $\frac{1}{4}$ etatu naukowo-dydaktycznego, w sposób szczególny opiekowała się swoimi uczniami, studentami i doktorantami. W czasie 50-letniej pracy pedagogicznej w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego pod jej kierunkiem obroniło prace magisterskie ponad 700 studentów, 28 osób wypromowało się na stopień doktora, a 8 uzyskało stopień doktora habilitowanego. Mistrzynie, tak wspominają panią profesor jej wychowankowie.

Prof. Mirosława Chamcówna była członkiem Kolegium Redakcyjnego „Kwartalnika Historii i Nauki” „Przeglądu Historyczno-Oświatowego”, przewodniczącą Komitetu Redakcyjnego „Prac Pedagogicznych”, w których zainicjowała serię *Studia z dziejów oświaty wiek XVIII-XX* oraz autorką 40 publikacji stanowiących trwały dorobek oświaty.

W 1957 należała do założycieli Klubu Inteligencji Katolickiej we Wrocławiu. Od 1976 zaangażowała się w pomoc Komitetowi Obrony Robotników, od 1977 także Studenckiemu Komitetowi Solidarności we Wrocławiu. W 1978 podpisała deklarację założycielską Towarzystwa Kursów Naukowych. W jej mieszkaniu odbywały się spotkania wrocławskich działaczy opozycji oraz niezależne wykłady.

W 1989 została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2007 roku pośmiertnie Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Źródło:

J. Szablicka-Żak, Mirosława Chamcówna (1919-2000). Historyk oświaty i nauki [w:] Ocalić od niepamięci, red. J. Szablicka-Żak, Kraków 2002,

J. Szablicka-Żak, Chamcówna Mirosława Anna Zofia, [w:] Słownik biografii polskiej historii wychowania, red. A. Meissner, W. Szulakiewicz, Toruń 2008